

РЕШЕНИЕ

№ 93

София, 08.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на четиринадесети май през две хиляди двадесет и първа година, в състав:

Председател: Татяна Кънчева
Членове: 1. Бисер Троянов
                              2. Надежда Трифонова

при секретаря Илияна Рангелова и с участието на прокурора Кирил Иванов разгледа докладваното от съдия Троянов наказателно дело № 279 по описа за 2021 година.

Касационното производство е образувано по жалби на подсъдимите В. Е. Д. и Ю. Л. Х. (с предишно име С. Л. Х.), чрез защитника им адвокат Г. Г., против въззивно решение № 260001 от 18.01.2021 г. по в.н.о.х.д. № 602/2019 г., по описа на Апелативния специализиран наказателен съд, I състав с касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 от НПК – за нарушения на материалния и на процесуалния закони.

Жалбите на подсъдимите са изготвени от техния защитник и са с идентично съдържание. Като съществени процесуални нарушения се сочат: липсата на отговор по всички възражения на защитата, респ. – липса на мотиви в обжалвания съдебен акт; изготвяне на обвинителния акт от некомпетентна прокуратура (Бургаската окръжна прокуратура вместо от Специализираната прокуратура); утежняване на процесуалното положение на подсъдимите с предприетото от въззивния съд недопустимо изменение на обвинението в по-широки граници от приетите с първоинстанционната присъда. Допуснатите нарушения на процесуалните правила довели и до неправилното приложение на материалния закон с осъждането на подсъдимите. Направен е подробен доказателствен разбор, заимстван от въззивната жалба. Доводи за нарушение на материалния закон не са изведени, присъстват възражения по необосноваността на съдебните актове. Касаторите искат отмяна на въззивното решение и в условията на алтернативност – да бъдат оправдани или делото да бъде върнато за ново разглеждане.

В съдебно заседание пред касационната инстанция подсъдимите В. Е. Д. и Ю. Л. Х. (с предишно име С. Л. Х.) не вземат становище. Техният защитник адвокат Г. Г. поддържа касационните жалби и подновява искането за отмяна на решението на въззивната инстанция като неправилно.

Представителят на Върховната касационна прокуратура счита жалбите за неоснователни, а доказателственият анализ на въззивния съд – за подробен и правилен. Намира, че посочените в жалбите касационни основания не са налице, поради което жалбите следва да бъдат отхвърлени, а въззивното решение – оставено в сила.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на постъпилите жалби, изложените от страните съображения в открито съдебно заседание и извърши касационната проверка в законоустановените предели, намери следното:

С присъда № 27 от 28.05.2019 г. по н.о.х.д. № 2240/ 2017 г. Специализираният наказателен съд признал подсъдимите В. Е. Д. и Ю. Л. Х. (с предишно име С. Л. Х.) за виновни в това, че в периода от 19.10.2010 г. до 02.11.2010 г., на територията на Република България – Бургаска и Хасковска области, се сговорили помежду си да вършат в страната престъпления, за които се предвижда наказание повече от три години лишаване от свобода и чрез които се цели да се набави имотна облага, а именно – вещно укривателство по чл. 215 от НК, поради което и на основание чл. 321, ал. 6 от НК и чл. 54 от НК им наложил наказания от две години лишаване от свобода, като ги оправдал по първоначално повдигнатото обвинение по чл. 321, ал. 3 във вр. с ал. 1 от НК спрямо подсъд. В. Е. Д. – да е ръководил организирана престъпна група, а подсъд. Ю. Л. Х. – да е участвал в нея по смисъла на чл. 321, ал. 3 във вр. с ал. 2 от НК.

Съдът признал двамата подсъдими и за виновни в извършването на продължавано престъпление по чл. 215, ал. 2, т. 1 във вр. с ал. 1 във вр. с чл. 26 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК за това, че в периода от 07.10.2010 г. до 02.11.2010 г. в Република България и в Република Турция, при условията на продължавано престъпление, в съучастие помежду им като съизвършители, с цел да набавят за себе си имотна облага, спомогнали да бъдат отчуждени чрез транспортирането им от посредствени извършители (шофьори) през ГКПП на територията на страната до неустановени населени места в Република Турция, чужди движими вещи, собственост на „Б.“ О. – три товарни автомобила, марка „Волво“ и полуремарке, на обща стойност 324 110 лв, за които предполагали, че са придобити чрез престъпление и вещното укривателство е в големи размери, поради което и на основание чл. 215, ал. 2, т. 1 във вр. с ал. 1 във вр. с чл. 26 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК и чл. 54 от НК им наложил наказания от три години лишаване от свобода и глоба в размер на 7000 (седем хиляди) лева. Съдът оправдал двамата подсъдими да са участвали в опит към вещно укривателство на л.а. „БМВ Х6“ и на л.а. „Субару“ (последното в съизвършителство с подсъд. П. П. Д.), които две деяния били първоначално включени в обвинението за продължавано престъпление вещно укривателство.

На основание чл. 23, ал. 1 от НК Специализираният наказателен съд групирал така определените наказания, като определил едно общо най-тежкото от тях, а именно от три години лишаване от свобода, чието изпълнение отложил, на основание чл. 66 от НК, за изпитателен срок от пет години. На основание чл. 23, ал. 3 от НК присъединил към така определените на всеки от подсъдимите общо, най-тежко наказание лишаване от свобода, наказанието глоба в размер на 7000 лева. Приспаднал времето, през което подсъдимият Д. е бил задържан и с мярка за неотклонение домашен арест (от 03.05.2011 г. до 12.03.2012 г.), както и времето, през което подсъдимият Х. е бил задържан и с мярка за неотклонение домашен арест (от 03.05.2011 г. до 18.04.2012 г.)

С присъдата подсъдимият П. П. Д. бил изцяло оправдан по първоначално повдигнатото му обвинение за участие в организирана престъпна група по чл. 321, ал. 3 във вр. с ал. 2 от НК, както и по обвинението му за съучастие с двамата подсъдими в опит към вещно укривателство на л.а. „Субару“.

С решение № 260001 от 18.01.2021 г. по в.н.о.х.д. № 602/2019 г. Апелативният специализиран наказателен съд, I състав изменил първоинстанционната присъда досежно престъплението по чл. 321, ал. 6 от НК, като съществено променил пределите на обвинението и признал двамата

подсъдими Д. и Х. за виновни да са извършили деянието от началото на месец октомври 2010 г. и да са се сговорили да вършат престъпления вещно укривателство и на територията на Република Турция. В останалата част, спрямо наказателната отговорност за вещно укривателство по чл. 215, ал. 2, т. 1 във вр. с ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 във вр. с чл. 26, ал. 1 от НК присъдата е потвърдена.

Спрямо оправдания подсъдим П. П. Д. въззивното решение е влязло в законна сила поради липса на касационен протест в срока за протестиране.

Касационните жалби на подсъдимите В. Е. Д. и Ю. Л. Х. са подадени в законовия срок и срещу акт, подлежащ на касационна проверка, поради което разглеждането им в касационното производство е процесуално допустимо.

I. По правните изводи за извършено престъпление по чл. 321, ал. 6 от НК.

Касационните жалби в тази им част са основателни.

Апелативният специализиран наказателен съд е допуснал грубо нарушение на процесуалните правила по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 1 във вр. с ал. 1, т. 2 от НПК, довело до накърняване на правото на защита на подсъдимите Д. и Х..

След проведено въззивно съдебно следствие и подробно обсъдени доказателства, съвкупно с проверените вече от първата инстанция, апелативният съдебен състав е достигнал до фактическия извод, че престъпната дейност на двамата подсъдими за участие в престъпно сговаряне по чл. 321, ал. 6 от НК е започнала по-рано от посочената в присъдата – на неустановена дата през месец октомври 2010 г., като престъпният им сговор включвал вещно укривателство на моторни превозни средства както на територията на страната (според първоначалното обвинение и диспозитива на присъдата), така и на територията на южната ни съседка – Република Турция. За да приведе доказателствената съвкупност в съответствие фактическите изводи и с правилната им квалификация, както и за да отстрани забелязано противоречие между мотивите и диспозитива на присъдата (с. 46-53 от въззивното решение) апелативният специализиран съд изменил протестираният съдебен акт, като увеличил времето на продълженото престъпление по чл. 321, ал. 6 от НК и разширил мястото на престъпното деяние.

Въззивният съд обосновал процесуалната си намеса с наличието на съответен протест от Специализираната прокуратура, с който се претендираше осъждане на подсъдимите по първоначално повдигнатото им по-тежко наказуемо престъпление по чл. 321, ал. 3 във вр. с ал. 1 от НК (за подсъд. Д.) и по чл. 321, ал. 3 във вр. с ал. 2 от НК (за подсъдимите Х. и Д.). Макар изрично протестиращата страна да не е обосновала необходимост от съдебна намеса спрямо необосновано стестения с първоинстанционната присъда период от време и място на престъплението, изводите на въззивния съд за съответност на протеста са правилни и следва да бъдат подкрепени. Процесуалното нарушение, което Апелативният специализиран наказателен съд е допуснал в случая е, че не се е произнесъл със законово предвидения в чл. 32, ал. 1, т. 1 и чл. 336, ал. 1, т. 2 от НПК вид на съдебния акт – присъда, а е постановил решение.

Първостепенния съд е признал подсъдимите Д. и Х. за виновни в извършването на по-леко наказуемо престъпление от първоначално повдигнатото им с обвинителния акт, но е ограничил престъпната им дейност за периода от 19.10.2010 г. до 02.11.2010 г. (според обвинителния акт периодът е от януари 2010 г. до 02.05.2011 г.) и само до територията на страната, а не и до чужда територия. След като Специализираният наказателен съд е оправдал подсъдимите Д. и Х. за по-големия обем от първоначално повдигнатото обвинение (досежно време и място на деянието) въззивният съд е бил длъжен да постанови нова присъда, защото прилага правомощието си по чл. 336, ал. 1, т. 2 от НПК – да осъди оправданите

подсъдимите. (Също с нова присъда, но с правомощие по чл. 336, ал. 1, т. 1 от НПК, съдът би се произнесъл и ако бе намерил протеста за изцяло основателен). Макар изричен и ясен диспозитив за оправдаването да липсва в първоинстанционната присъда (при нея има и други пропуски и неясноти) изводите за оневиняване се налагат поради естеството на осъждането и отразената в присъдата изрична воля на съдебния състав.

Процесуалното нарушение на въззивната инстанция е особено съществено, защото накърнява по недопустим начин процесуалните права на двамата осъдени подсъдимите. В случаите по чл. 336 от НПК въззивният съд отново преурежда въпросите по виновността и отговорността на подсъдимите, защото е намерил предходното произнасяне на първостепенния съд за неправилно постановено. Съществен елемент от подлежащите на обсъждане и решаване въпроси по чл. 301, ал. 1, т. 1 – 3 от НПК са тези по вината и наказателната отговорност: има ли извършено престъпление, извършено ли е от подсъдимия и извършено ли е виновно, съставлява ли деянието престъпление, каква е правната му квалификация и т.н. Тези въпроси се разрешават само с присъда, за чието изготвяне са предвидени специфични правила и се постановява при особен ред: да бъде спазен принципът на непрекъснатост на съдебното заседание (чл. 259 от НПК), съдебния акт да съдържа всички реквизити по чл. 305 от НПК (арг. от чл. 339, ал. 3 от НПК), присъдата да бъде обявена незабавно в съдебно заседание, след подписването ѝ от всички членове на състава на съда (чл. 310, ал. 1 от НПК). Затова и законът в чл. 32, т. 1 и 2 от НПК е направил ясно разграничение между двата съдебни акта.

С допуснатия процесуален пропуск въззивният съд е нарушил разпоредбите на чл. 317, във вр. с чл. 300 и чл. 310, ал. 1 от НПК, както и разпоредбите на чл. 317, във вр. с чл. 259 от НПК. Ако Апелативният специализиран наказателен съд бе спазил законовите изисквания за правилно проведено съдопроизводство и се бе оттеглил на тайно съвещание, той би обсъдил всички въпроси, подлежащи на разрешаване пред тази инстанция и би достигнал до единствения правилен извод да изготви, подпише и обяви незабавно нова присъда.

Постановяването на решение вместо присъда в случаите по чл. 336 от НПК винаги представлява съществено нарушение на процесуалните права на някоя от страните, в конкретния случай – на подсъдимите. Допуснатите от Апелативният специализиран наказателен съд процесуални нарушения са съществени по смисъла на чл. 348, ал. 3, т. 1 от НПК и не са отстранени. Затова и касационната жалба на подсъдимите Д. и Х. в тази им част е основателна и правилно залегналите в нея възражения налагат касационна намеса. Отстраняването на процесуалните нарушения не може да бъде осъществено в хода на касационното производство, а само чрез законосъобразно повтаряне на въззивното съдебно производство. Тази необходимост налага нуждата от отмяна на въззивното решение, на основание чл. 354, ал. 3, т. 2 от НПК, в частта за престъплението по чл. 321, ал. 6 от НК и връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав на същия съд, с призоваване на страните. При новото разглеждане на делото новият въззивен състав следва да започне от етапа на действия на съда по чл. 327 от НПК.

Предвид частичният изход на делото с необходимост от повторно разглеждане на въззивното съдебно производство останалите възражения на касаторите за нарушение на материалния закон по чл. 321, ал. 6 от НК не следва да бъдат разглеждани.

II. По правните изводи за извършено престъпление по чл. 215 от НК.

Касационните жалби на подсъдимите Д. и Х. в тази им част са неоснователни.

В хода на касационната проверка не бяха установени съществени процесуални нарушения, допуснати от въззивната инстанция спрямо престъпното поведение за вещно укривателство на три броя товарни автомобили „Волво“ и на полуремарке, собственост на „Б.“ О., [населено място].

При извеждането на значимите за обективната и субективна страна на деянието обстоятелства са спазени процесуалните правила. Въззивната инстанция е оценила доказателствените материали по делото съобразно изискванията на чл. 13, 14 и 107, ал. 5 от НПК. В доказателствената дейност на съда няма нарушения на правилата на формалната логика или аналитични пропуски, които да водят до съмнения в съдебните изводи. При изготвянето на въззивното решение не са допуснати съществени непълноти. Съдържанието на съдебния акт не дава основание да се приеме, че поставените на вниманието на въззивната инстанция оплаквания са били пренебрегнати и не са получили отговор, напротив – на л. 63-74 от решението са развити подробни съображения по направените от защитата възражения и доводи, като ясно са посочени основанията, въз основа на които всяко от тях е било преценено като неоснователно (включително и по незаконосъобразно приложените специални разузнавателни средства). Затова и твърдението от касационната жалба за липса на отговор се оказва несъстоятелно. Фактологията на инкриминираните деяния е подробно развита, като на л. 21 – 44 от въззивния съдебен акт обстойно са изследвани всички доказателствени материали, заедно със събраните в хода на въззивното следствие. Касационната инстанция счита, че изложената от въззивния съдебен състав аргументация удовлетворява законовото изискване на чл. 339, ал. 2 от НПК и не лишава подсъдимите от възможността им да разберат изразеното от въззивния състав съдийско убеждение по фактическите и правните изводи за наказателната отговорност на подсъдимите Д. и Х. за извършеното от тях в съучастие вещно укривателство по чл. 215, ал. 2, т. 1 във вр. с ал. 1 във вр. с чл. 26 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК.

Твърдението на касаторите, че с въззивното решение е утежнено тяхното процесуално положение, защото престъпната им дейност по чл. 215 от НК е разширена и за територията на Република Турция, е неоснователно.

Мястото на извършване на вещното укривателство е определено достатъчно ясно още с обвинителния акт, където е прието, че деянието е осъществявано както на територията на Република България, така и на чужда територия. С присъдата първоинстанционният съд е възприел отговорността на двамата подсъдими съобразно първоначалния обем от обвинението и не е стеснявал мястото на извършване на отделните деяния, включени в продължаваното престъпление. След въззивната проверка горната инстанция е намерила присъдата в тази част за правилна и законосъобразна, поради което е потвърдила съдебния акт. Изменение е допуснато за другото престъпление – по чл. 321, ал. 6 от НК, съображения за което бяха изложени по-горе и възражението на касаторите е прието за основателно. Спрямо словесната и цифровата квалификация на престъплението по чл. 215 от НК изменение не е допуснато и възражението на жалбоподателите се оказва несъстоятелно.

Касаторите неправилно считат в подадените от тях жалби, че обвинителният акт е изготвен от некомпетентна прокуратура.

Досъдебно производство по настоящото дело е образувано на 13.01.2011 г. от Окръжна прокуратура – Бургас и е приключило на 15.06.2017 г. Обвинителният акт е внесен в Специализирания наказателен съд на 25.07.2017 г. Съгласно § 9, ал. 2 от ПЗР на ЗИДНПК (обн., Д.В., бр. 13/11.02.2011 г.) неприключилите досъдебни производства се довършват от органите на досъдебното производство, пред които

са били висящи преди влизане в сила на този закон. Законът е влязъл в сила 6 месеца след обнародването му, т.е. – на 11.08.2011 г. (§ 11 от ЗИДНПК). Процесуалните правила, определящи компетентността на органите по разследването по дела, чиято подсъдност е променена в изключителна на специализираните съдилища, са спазени. Законодателната воля е била с предоставянето на определен род дела за изключително подсъдни на специализираните съдилища това да не води до ненужно прекратяване на досъдебните производства по тях от съответната прокуратура, пред които са били висящи, за да бъдат изпратени на Специализираната прокуратура. Затова и с постановление от 21.02.2014 г. Апелативната специализирана прокуратура е върнала прекратеното на 20.12.2013 г. от прокурор от Бургаската окръжна прокуратура досъдебно производство, като неправилно изпратено по компетентност на Специализираната прокуратура за изготвяне на обвинителен акт. Разясненията на Тълкувателно решение № 5/16.01.2014 г. по тълк.д. № 5/2013 г. на ОСНК на ВКС, на които защитата се позовава, дават тълкуване на §9, ал. 1 от ЗИДНПК (ДВ, бр. 13/2011 г.), а не на §9, ал. 2 от ЗИДНПК, единствено приложим в случая, защото съдебното производство не е било прекратявано по реда на чл. 249, ал.2 във връзка с ал.1 и във вр. с чл. 248, ал. 2, т. 3 от НПК преди 01.1.2012 г., поради което цитираните в касационната жалба съдебни решения не ползват защитната позиция.

Останалите доводи от жалбите не се отнасят до касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и 2 от НПК, а представляват възражение за необоснованост на атакувания съдебен акт, привнесени изцяло от аргументацията на писменото допълнение към единната въззивна жалба на подсъдимите Д. и Х.. Предвид отсъствието на касационно правомощие по проверка на доказателствата и доказателствените средства и свързаната с тях възможност за установяване на нови фактически положения, възраженията на касаторите не подлежат на касационно разглеждане. Правомощията на въззивната и на касационната инстанции по проверка на съдебните актове, постановени от предходната на тях инстанция, са различни (освен при изключението по чл. 354, ал. 5 от НПК, което не е приложимо понастоящем по делото). Затова и касаторите не могат да очакват Върховният касационен съд отново да ревизира първоинстанционната присъда и да встъпи в правомощията на въззивна инстанция, обсъждайки изцяло и в тяхната взаимовръзка събраните по делото доказателства.

С жалбите на подсъдимите Д. и Х. не е предявен касационния довод по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК, поради което касационната инстанция не дължи отговор по вида и размера на определените им наказания за престъплението по чл. 215 от НК, което остава в сила.

Върховният касационен съд, на основание чл. 354, ал. 3, т. 2 във вр. с ал. 1, т. 5 и чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК

РЕШИ:

ОТМЕНЯ въззивно решение № 260001 от 18.01.2021 г., по в.н.о.х.д. № 602/2019 г., по описа на Апелативния специализиран наказателен съд, I състав, в ЧАСТТА за престъплението по чл. 321, ал. 6 от НК и ВРЪЩА делото за ново разглеждане в тази му част от друг съдебен състав на същия съд, от стадия на съдебното заседание.

ОСТАВЯ В СИЛА въззивното решение в останалата му част, с която подсъдимите В. Е. Д. и Ю. Л. Х. (с предишно име С. Л. Х.) са осъдени за

престъпление по чл. 215, ал. 2, т. 1 във вр. с ал. 1 във вр. с чл. 26 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

1.

2.